

Uitvoeringsrapport februari 2017

Nota van het ambtelijk monitoringcomité, op basis van informatie beschikbaar tot 15 februari 2017.

0) Samenvatting

In mio euro	1BA 2016	Dec	Uitvoering 15/02	Delta BA	%	Delta Dec	%
Ontvangsten (+)	39.574,6	39.559,3	39.484,5	-90,1	-0,2%	-74,8	-0,2%
Uitgaven (-)	39.750,6	39.536,9	39.491,9	-258,7	-0,7%	-45,0	-0,1%
ESR Correcties (+)	-288,7	-228,4	-157,3	131,3	-45,5%	71,1	-31,1%
VS	-464,6	-206,0	-164,7	300,0	-64,6%	41,3	-20,0%
Geen verkoop VAC Bxl		-111,4				152,7	-48,1%
VS bij niet verkoop VAC Bxl	-464,6	-317,4					

Het ambtelijk monitoringcomité becijfert het tekort voor 2016 op 164,7 miljoen euro, ofwel 300,0 miljoen euro beter dan voorzien bij begrotingsaanpassing 2016. In dit resultaat is de verkoop van het VAC Brussel begrepen. Ten tijde van de monitoring van december was er nog geen zekerheid over de verkoop van het VAC Brussel. Op 23 december 2016 heeft PMV haar ganse aandelenpakket in VAC De Meander volledig en onherroepelijk verkocht en overgedragen aan Extensa Group. De ESR-matig aanrekenbare verkoopsopbrengst bedraagt 34,3 miljoen euro. Bij niet-verkoop hadden echter de bouwuitgaven 2016 ten belope van 71,4 miljoen euro aangerekend moeten worden. In totaal heeft de effectieve verkoop dus een positief effect van 105,7 miljoen euro op het vorderingensaldo.

Ten opzichte van het rapport van december zijn er belangrijke wijzigingen voor:

- Erfbelastingen: -39,3 miljoen euro (negatieve uitschieter in januari 2017);
- Registratierechten: +46,4 miljoen euro (positieve uitschieter in december 2016);
- Opcentiemen: -133,7 miljoen euro (combinatie van hogere afrekening over het aanslagjaar 2015 (positief effect in 2016), lager bedrag aan inkoheringen en voorfinanciering AJ 2016, en toepassing van meer verfijnde methode voor getransactionaliseerde kas waarbij voor de ESR aanrekening een onderscheid gemaakt wordt tussen voorfinanciering en ontvangen bedragen (negatief effect in 2016)) (zie infra);
- Ontvangsten VPM : -35,7 miljoen euro, ESR-matige registratie van dividenden GIMV en GIMV XL als superdividend (cfr. infra);
- Uitgaven 6de staatshervorming voor de woonzorgcentra: + 61,3 miljoen euro. Dit verschil is te verklaren doordat de voorlopige cijfers van het RIZIV zoals eind januari overgemaakt aan Vlaanderen zonder correcties opgenomen zijn, terwijl in de monitoringnota's uitgegaan werd van de eigen ramingen (zie ook verder bij opmerkingen over cijfers RIZIV);
- Wegvallen ESR-correctie PPS project Brabo II : positief effect van 40 miljoen euro;
- Positieve ESR-correctie voor de impact van de consolidatie van de hogescholen en universiteiten : +25,4 miljoen euro

Er moet opgemerkt worden dat het definitieve uitvoeringsresultaat nog kan afwijken, aangezien voor een aantal ontvangsten en uitgaven nog met ramingen wordt gewerkt.

- Wat betreft de gewestbelastingen zullen de cijfers nog afwijken: voor de onroerende voorheffing, de verkeersbelastingen en de erfbelasting worden de kasontvangsten van januari en februari van het jaar x+1 aangerekend op het jaar x. De kasontvangsten van februari zijn uiteraard nog niet gekend en moeten geraamd worden.
- Ook voor de ontvangen bedragen inzake de netto-opcentiemen AJ 2016 werd een prognose opgesteld omdat er voor de maanden januari en februari 2017 nog geen uitvoeringscijfers beschikbaar zijn.
- Inzake de uitgaven van de federale operatoren zijn de cijfers van de RSZ en DIBISS voor het 4de kwartaal gebaseerd op ramingen. De door het RIZIV opgeleverde cijfers betreffen ramingen voor de 3 laatste kwartalen van 2016. Wat betreft de cijfers die het RIZIV heeft doorgegeven voor woonzorgcentra verwacht de administratie Financiën en Begroting dat de werkelijke uitgaven hoger zullen liggen dan hetgeen door het RIZIV werd geraamd.
- De jaarrekeningen van de rechtspersonen worden pas definitief ingediend eind maart. Deze definitieve jaarrekeningen kunnen nog afwijken van de uitvoeringcijfers die medio januari werden aangeleverd aan het departement Financiën en Begroting.
- De jaarafsluiting van de universiteiten en hogescholen is lopende. De vooropgestelde positieve impact van 25,4 miljoen euro betreft dus een raming.

Onderstaande grafiek visualiseert op hoofdlijnen de afwijkingen met de begrotingsaanpassing. Secties 1 tot en met 3 bespreken die afwijkingen in detail.

1) Ontvangsten

In mio euro	1BA 2016	Dec	Uitvoering 15/02	Delta BA	%	Delta Dec	%
<i>Gewestbelastingen</i>	5.974,9	5.778,0	5.785,5	-189,4	-3,2%	7,5	0,1%
<i>Opcentiemen + gewestmiddelen BFW</i>	30.634,7	30.827,5	30.693,9	59,2	0,6%	-133,7	-0,4%
<i>Specifieke dotaties</i>	117,5	114,8	114,8	-2,7	-2,3%	0,0	0,0%
<i>Energiefonds</i>	309,9	277,6	281,7	-28,2	-10,4%	4,1	1,5%
<i>Andere</i>	521,1	516,8	513,8	-7,3	-0,8%	-3,0	-0,6%
Ontv. Alg. Begroting	37.558,1	37.514,7	37.389,6	-168,5	-0,1%	-125,0	-0,3%
Ontv. DAB	294,1	298,8	321,9	27,8	1,6%	23,1	7,7%
<i>VEB</i>	79,2	65,0	65,8	-13,4	-17,8%	0,7	1,1%
<i>GO</i>	17,7	16,3	17,8	0,1	-8,1%	1,6	9,5%
<i>VVM-De Lijn</i>	215,2	221,3	221,3	6,0	2,8%	0,0	0,0%
<i>VPM</i>	16,9	37,7	2,0	-14,9	122,8%	-35,7	-94,8%
<i>Andere</i>	1.393,4	1.405,5	1.466,1	72,7	0,9%	60,6	4,3%
Ontv. RP	1.722,4	1.745,8	1.773,0	50,5	1,4%	27,2	1,6%
Totaal Ontvangsten	39.574,6	39.559,3	39.484,5	-90,1	0,0%	-74,8	-0,2%

1) Gewestbelastingen (-189,4 miljoen t.o.v. BA 2016)

In mio euro	BA 2016	Prognose dec	Uitvoering 15/2	feb vs BA		feb vs dec	
				Delta	%	Delta	%
Onroerende voorheffing	106,1	100,1	100,1	-6,0	-5,7%	0,0	0,0%
Erfbelastingen (excl. Fisc regul)	1.480,0	1.396,5	1.357,2	-122,8	-8,3%	-39,3	-2,8%
Erfbelastingen (fiscale regularisaties)	25,0	0,0	0,0	-25,0	-100,0%	0,0	100,0%
Registratiebelastingen	2.652,4	2.629,8	2.676,2	23,8	0,9%	46,4	1,8%
<i>Verkoop en verdeelrecht</i>	2.113,2	2.092,1	2.129,7	16,5	0,8%	37,6	1,8%
<i>Hypotheekbelastingen</i>	173,9	167,8	167,8	-6,1	-3,5%	0,0	0,0%
<i>Schenkbelastingen</i>	365,3	369,9	378,7	13,4	3,7%	8,8	2,4%
Verkeersbelasting	1.028,8	1.043,4	1.044,1	15,3	1,5%	0,7	0,1%
Belasting op de inverkeerstelling	235,6	224,4	224,7	-10,9	-4,6%	0,3	0,1%
Eurovignet (inning IVA VLABEL)	1,1	-9,0	-5,1	-6,2	-548,2%	3,9	-43,7%
Kilometerheffing	379,2	316,0	312,8	-66,5	-17,5%	-3,2	-1,0%
Eurovignet (inning FOD Financiën)	0,6	13,8	13,8	13,2	2192,3%	0,0	0,0%
Belasting op de spelen en weddenschappen	38,2	38,4	38,4	0,2	0,5%	0,0	-0,1%
Belasting op de automatische ontspanningstoestellen	27,8	24,5	23,2	-4,7	-16,7%	-1,3	-5,2%
Openingsbelasting	0,0	0,1	0,1	0,1	100,0%	0,0	-10,0%
Totaal	5.974,9	5.778,0	5.785,5	-189,4	-3,2%	7,5	0,1%

- Onroerende voorheffing (-6,0 miljoen t.o.v. BA 2016)

Op dit moment zijn de aanslagbiljetten met betrekking tot het aanslagjaar 2016 uitgestuurd. Door dataproblemen bij de FOD Financiën in het eerste semester van 2016 (transfer en upload van kadastrale gegevens) werd een vertraging in het uitsturen van drie maanden opgelopen. Begin 2017 was de bedoelde vertraging volledig weggewerkt. Er geldt een betaaltermijn van 2 maanden voor de onroerende voorheffing. De kasontvangsten van maart 2016 t.e.m. februari 2017 worden ESR-matig aangerekend op 2016. Doordat de laatste kohieren van aanslagjaar 2016 begin 2017 werden verstuurd en gegeven de betaaltermijn van 2 maanden moet voor begrotingsjaar 2016 ESR-matig rekening worden gehouden met een minderontvangst van circa 6 miljoen euro (t.o.v. de BA 2016). De ESR aanrekenbare ontvangst wordt, in afwachting van realisatiecijfers voor de maand februari 2017, op 100,1 miljoen euro geraamd. Omtrent deze problematiek heeft het INR (informeel) aangegeven een afwijking qua ESR-correctie te willen doorvoeren wegens de objectieveerbare problemen, waardoor de minderontvangst zich niet zou realiseren. Uit de notificatie van einde maart 2017 zal blijken of het INR de afwijking effectief doorvoert.

- Erfbelasting (-122,8 – 25,0 = -147,8 miljoen t.o.v. BA 2016)

De ESR aanrekenbare ontvangst voor de erfbelasting (excl. fiscale regularisaties) wordt op 1.357,2 miljoen euro geraamd, 122,8 miljoen euro minder dan begroot. Ten opzichte van de prognose van de maand december betekent dat een negatieve bijstelling van de ontvangsten met 39,3 miljoen euro. De kasontvangsten uit de erfbelasting (excl. fiscale regularisaties) t.e.m. februari 2017 worden ESR-matig aangerekend op 2016. De ontvangsten voor de maand februari 2017 betreffen een geraamde ontvangst.

De totale ontvangst houdt rekening met 17,4 miljoen euro aan terugbetalingen via het terugbetalingsfonds. Van dat bedrag is 12,6 miljoen euro bestemd voor de terugbetalingen ingevolge de uitspraak van het Hof van Cassatie over de sterfhuisclausule. De resterende 4,8 miljoen betreft terugbetalingen op historische door de FOD geïnde dossiers. Met die terugbetalingen werd geen rekening gehouden bij de begrotingsaanpassing 2016.

In de begroting is een bedrag van 25 miljoen euro voorzien uit fiscale regularisaties. Gelet op het ontbreken van een regelgevend kader in 2016 werden er geen ontvangsten gerealiseerd uit fiscale regularisaties.

De raming van de erfrechten bij BO 2017 is reeds gebaseerd op de resultaten van de toenmalige monitoring over het jaar 2016.

- Registratiebelastingen (+23,8 miljoen t.o.v. BA 2016)

Voor de aanrekening van de registratierechten werd in 2015, omwille van het feit dat het een opstartjaar was voor de Vlaamse belastingdienst, gekeken naar de ontvangsten t.e.m. medio maart 2016 die voortkwamen uit akten van 2015 en vroeger. Voor 2016 werd met het INR afgesproken dat naar het jaareinde toe een evaluatie gemaakt zou worden van de doorlooptijd van akte tot inning van betaling. Indien zou blijken dat er nog geen constante doorlooptijd waar te nemen is, zou de methode van begrotingsjaar 2015 behouden blijven, anders zal de ESR-correctie aangepast worden volgens de constante doorlooptijd die

waargenomen wordt. Voor de raming van de registratierechten werd tot en met de monitoringnota van november 2016 uitgegaan van een volledige aanrekening van akten 2016 in 2016 (cf. methode 2015).

Op basis van de huidige data wordt een gemiddelde doorlooptijd van iets minder dan 1,5 maand vastgesteld. De doorlooptijd is relatief constant. Het INR werkt niet met halve maanden voor ESR-correcties, behalve indien er specifieke betaaltermijnen zijn (wat niet het geval is bij registratierechten). Het INR zal waarschijnlijk opteren voor een ESR-correctie van 1 maand (i.e. kasontvangsten t.e.m. januari 2017). Hierdoor zal het resultaat ca. 123 miljoen euro lager liggen in vergelijking met de raming op basis van de instroom aan akten. In voorliggende nota werd dan ook, net zoals in de monitoringnota van december 2016, rekening gehouden met een raming op basis van 1 maand ESR-correctie.

	1 maand corr.	2 maand corr.	Raming o.b.v. instroom
Registratierechten	2.676.239.479	2.907.235.656	2.799.175.197

Met toepassing van de één maand-correctie bedraagt de gerealiseerde opbrengst van de registratierechten 2.676,2 miljoen euro, 23,8 miljoen euro meer dan begroot.

- Verkeersbelasting (+15,3 miljoen t.o.v. BA 2016)

Het uitvoeringscijfer van de verkeersbelasting ligt 15,3 miljoen euro hoger dan begroot en bedraagt momenteel 1.044,1 miljoen euro. Ook voor de verkeersbelasting wordt er een ESR correctie van twee maanden toegepast. De kasontvangsten van maart 2016 t.e.m. februari 2017 worden ESR-matig aangerekend op 2016. Voor de maand februari 2017 is nog geen uitvoeringscijfer beschikbaar en werd in het voorliggende uitvoeringsrapport een prognose gemaakt. Bij deze prognose worden de reeds in 2016 gerealiseerde ESR ontvangsten geëxtrapoleerd op basis van het aandeel dat die ESR ontvangsten hadden in de voorbije jaren in het totaal van de ESR ontvangsten van die gewestelijke belasting voor het betrokken jaar.

- Belasting op inverkeerstelling (-10,9 miljoen t.o.v. BA 2016)

Het uitvoeringscijfer van de BIV ligt 10,9 miljoen euro lager dan begroot en bedraagt 224,7 miljoen euro. Voor de BIV wordt geen ESR correctie toegepast. De ESR aanrekenbare ontvangsten zijn de kasontvangsten die tijdens het kalenderjaar 2016 werden gerealiseerd. De totale ontvangst ad 224,7 miljoen euro is bijgevolg definitief.

De tarieven van de BIV werden vanaf 1 januari 2016 aangepast. In de eerste maanden van 2016 is het effect van de aanpassing van de tarieven nog niet zichtbaar, aangezien die kasontvangsten in die periode (hoofdzakelijk) betrekking hebben op kohieren 2015. Vanaf mei 2016 bedragen de maandelijkse ontvangsten gemiddeld 3,8 miljoen euro meer dan in dezelfde periode van 2015.

- Eurovignet (Vlabel) (-6,2 miljoen t.o.v. BA 2016)

De ontvangsten vertonen een negatief resultaat (-5,1 miljoen euro) omwille van de terugbetalingen van de resterende jaarvignetten die werden aangekocht in de periode 1/4/2015 - 31/10/2015. Voor het Eurovignet (Vlabel) wordt geen ESR correctie toegepast. De ESR aanrekenbare ontvangsten zijn de kasontvangsten die tijdens het kalenderjaar 2016 werden gerealiseerd. Het vermelde bedrag ad -5,1 miljoen is bijgevolg definitief.

- Kilometerheffing (-66,5 miljoen t.o.v. BA 2016)

Het gerapporteerde uitvoeringscijfer omvat de ontvangsten gegenereerd tot en met 31 december 2016. De totale ontvangst bedraagt 312,8 miljoen euro, 66,5 miljoen euro minder dan begroot.

- Eurovignet (FOD Financiën) (+13,2 miljoen t.o.v. BA 2016)

Bij de begrotingsaanpassing werd de opbrengst uit federaal geïnde eurovignetten quasi op nul geraamd omwille van (1) de inwerkingtreding van de kilometerheffing en (2) het feit dat een deel van de terugbetalingen van de vignetten (onterecht) werd toegewezen aan Eurovignet (FOD Financiën). De dienst AGES heeft tot en met oktober 2016 ontvangsten overgemaakt van eerder aangeschafte eurovignetten. De effectieve terugbetalingen werden verwerkt in de raming van Eurovignet Vlabel.

Voor het Eurovignet (FOD Financiën) wordt er een ESR correctie van één maand toegepast (= de doorstortingsmaand). De kasontvangsten van februari 2016 t.e.m. januari 2017 worden bijgevolg ESR-matig aangerekend op 2016. De totale ESR aanrekenbare ontvangst bedraagt 13,8 miljoen euro en is definitief.

- 2) Opcentiemen (+59,2 miljoen t.o.v. BA 2016)

Voor de raming en de aanrekening van de netto opcentiemen (= bruto opcentiemen verminderd met fiscale uitgaven) wordt de methode van de getransactionaliseerde kas toegepast. Bedoelde methode werd eind 2016 met het INR overlegd en doorgepraat, en vertrekt van door de FOD Financiën ter beschikking gestelde uitvoeringscijfers met betrekking tot het aanslagjaar 2015.

De maandelijkse uitvoeringscijfers met betrekking tot het aanslagjaar 2015 worden opgedeeld in een luik voorfinanciering en een luik ontvangsten. Het luik voorfinanciering heeft betrekking op de bedrijfsvoorheffing en de voorafbetalingen die in de ingekohierde bedragen begrepen zijn. De voorfinanciering wordt aangerekend in de maand waarin de aanslag gevestigd werd (= maand van inkohiering). De al dan niet betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige heeft geen impact op de aanrekening van de voorfinanciering. Het luik ontvangsten heeft betrekking op de effectieve betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige. In geval van een negatieve belastingschuld gaat het om een teruggave door de fiscus. Voor de aanrekening van de ontvangsten wordt een verschuiving van twee maanden toegepast. De kasontvangsten (of kasuitgaven in geval van teruggave) in de periode maart van het begrotingsjaar t tot en met februari van begrotingsjaar t+1 worden bijgevolg ESR matig toegewezen aan het begrotingsjaar t. Het verschuiven met 2 maanden heeft te maken met een betalingstermijn van 2 maanden na het ontvangen van de kohieren.

Voor het aanslagjaar 2016 wordt dezelfde methode toegepast: opdeling in voorfinanciering en ontvangsten. De beschikbare uitvoeringscijfers (lees: inkohieringen) voor het aanslagjaar 2016 reiken echter slechts tot en met december 2016. Met betrekking tot de ESR aanrekenbare voorfinanciering werden er per 16 februari 2017 nog uitvoeringscijfers ter beschikking gesteld. Om tot ESR aanrekening van de ontvangsten voor het aanslagjaar 2016 te komen, moet bijgevolg vertrokken worden van de door de FOD Financiën geraamde jaaroopbrengsten voor het aanslagjaar 2016 waarop veronderstellingen toegepast worden die gebaseerd zijn op de uitvoeringsgegevens van het aanslagjaar 2015.

Voor de resultaten van het begrotingsjaar 2016 zal het INR de ontvangsten uit opcentiemen aanrekenen op basis van de methode van de getransactionaliseerde kas. Ook het Planbureau zou die benadering volgen en normaliter werkt de HRF verder op de methode van het Planbureau. Vandaar dat het monitoringcomité ook kiest voor een raming op basis van getransactionaliseerde kas, niettegenstaande de begroting nog werd opgesteld op basis van de kasbevoorschotting die wordt ontvangen van de FOD Financiën.

De kasontvangsten voor 2016 zoals ontvangen van de operator FOD Financiën bestaan uit het in de begrotingsaanpassing voorziene bedrag aan voorschotten m.b.t. opcentiemen aanslagjaar 2016 plus de afrekening van 213,1 miljoen euro m.b.t. opcentiemen aanslagjaar 2015.

Netto opcentiemen		Bedrag (in mio euro)
BA 2016	kasbevoorschotting AJ2016	5.687,4
Uitvoering per februari 2017	getransactionaliseerde kas	5.746,6
		5.687,4
Kasontvangsten 2016	kasbevoorschotting AJ2016 + afrekening AJ2015	213,1 5.900,5

3) Andere ontvangsten (+68,4 miljoen, exclusief energiefonds, t.o.v. BA 2016)

De overige ontvangsten op de algemene middelenbegroting vallen beperkt lager uit. Beperkte minderontvangsten zijn er onder andere voor de lotto-gelden (-2,7 miljoen euro) en de terugbetalingen van rente (-5,1 miljoen euro).

Voor de verkeersboeten en afdrachten door autokeuringen werd 4,3 miljoen meer ontvangen dan begroot.

De gerealiseerde ontvangsten van de DAB's bedragen 27,8 miljoen euro meer dan begroot. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting situeren zich bij het Mina-fonds (+5,3 miljoen), het VIF (+19,3 miljoen) en het Loodswezen (+5,2).

De gerealiseerde ontvangsten van de rechtspersonen bedragen 50,5 miljoen euro meer dan begroot. De belangrijkste positieve afwijkingen ten opzichte van de begroting situeren zich bij BAM (+4,6 miljoen), Hermes (+11,6), Tunnel Liefkenshoek (+5,6 miljoen) en PMV (+7,9 miljoen exclusief transactie VAC Brussel). De belangrijkste negatieve afwijkingen worden opgetekend bij de VPM (-14,9 miljoen), het VAPH (-5,8 miljoen), de VDAB (-9,5 miljoen) en

het VEB (-13,4 miljoen euro, maar voor 11,2 miljoen euro gecompenseerd door minder uitgaven).

In vergelijking met de 1ste begrotingsaanpassing (en het monitoringrapport van december) worden in voorliggende uitvoeringsnota een aantal te consolideren rechtspersonen (S1312) zoals VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad) en VVOB (Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand) effectief mee geconsolideerd waardoor de ontvangsten uitgaven 46,2 miljoen euro hoger liggen dan voorzien. Hiertegenover staan echter ook ESR-aanrekenbare uitgaven (49,6 miljoen euro) waardoor de impact op het vorderingensaldo beperkt is tot 3,4 miljoen euro.

Specifiek voor VPM werden de in 2016 ontvangen uitzonderlijke dividenden van het GIMV XL fonds getoetst aan de van toepassing zijnde bepalingen in het ESR 2010 met betrekking tot de aanrekening van dividenden. In het ESR 2010 (paragrafen 4.56 en 20.206)¹ worden betalingen die het inkomen uit bedrijfsuitoefening over het desbetreffende jaar overschrijden - zij worden gefinancierd uit gecumuleerde reserves of uit de verkoop van activa- superdividenden genoemd. Deze superdividenden moeten geregistreerd worden als onttrekking van deelnemingen (F.5) en zijn derhalve neutraal voor het vorderingensaldo.

Bovenstaande ESR-toets impliceert dat zowel het in 2016 ontvangen uitzonderlijke GIMV XL dividend (62,7 miljoen) als het regulier GIMV dividend (16,7 miljoen) ESR-matig niet aangerekend kunnen worden. Hierdoor liggen de ESR-ontvangsten bij VPM 14,9 miljoen euro lager dan bij de 1ste begrotingsaanpassing 2016 (GIMV XL dividend was niet begroot) en 35,7 miljoen euro lager dan in de monitoringnota van december.

¹ 4.56 In het geval van overheidsondernemingen zijn superdividenden hoge, onregelmatige uitkeringen of uitkeringen die het inkomen uit bedrijfsuitoefening over de betreffende verslagperiode overschrijden; zij worden bekostigd uit opgebouwde reserves of de verkoop van activa. Superdividenden van overheidsondernemingen moeten worden geregistreerd als onttrekking van deelnemingen (F.5) ter hoogte van het verschil tussen de betrokken uitkeringen en het inkomen uit bedrijfsuitoefening over de betreffende verslagperiode (zie punt 20.206).

20.206 Grote, niet-periodieke betalingen of betalingen die het inkomen uit bedrijfsuitoefening over het desbetreffende jaar overschrijden, worden superdividenden genoemd. Zij worden gefinancierd uit gecumuleerde reserves of uit de verkoop van activa en geregistreerd als onttrekking van deelnemingen ten belope van het verschil tussen de betaling en het inkomen uit bedrijfsuitoefening in de desbetreffende verslagperiode. Bij gebrek aan gegevens over het inkomen uit bedrijfsuitoefening wordt in plaats daarvan de bedrijfswinst in de bedrijfsboekhouding gebruikt.

2) Uitgaven

In mio euro	1BA 2016	Dec	Uitvoering 15/02	Delta BA	%	Delta Dec	%
<i>Apparaat</i>	904,5	872,7	871,1	-33,4	-3,5%	-1,6	-0,2%
<i>Provisie KM heffing</i>	28,5	0,0	0,0	-28,5	-100,0%	0,0	0,0%
<i>Provisie Asiel</i>	23,6	11,8	10,8	-12,8	-50,0%	-1,0	-8,2%
<i>Rente</i>	106,9	86,9	85,6	-21,3	-18,7%	-1,3	-1,5%
<i>Subsidie LSM</i>	10,0	30,0	30,0	20,0	200,0%	0,0	0,0%
<i>Onderwijs Loonmodel</i>	7.535,2	7.494,0	7.533,9	-1,3	-0,5%	39,9	0,5%
<i>WVG Sociaal akkoord</i>	319,9	302,0	298,3	-21,6	-5,6%	-3,7	-1,2%
<i>WVG Kinderbijslag</i>	3.594,2	3.563,1	3.566,3	-28,0	-0,9%	3,1	0,1%
<i>WVG Woonzorgcentra</i>	1.572,2	1.572,2	1.510,9	-61,3	0,0%	-61,3	-3,9%
<i>WSE Dienstencheques</i>	1.081,1	1.118,0	1.114,8	33,7	3,4%	-3,2	-0,3%
<i>WSE RSZ-korting ouderen</i>	294,3	312,1	307,3	13,0	6,0%	-4,8	-1,5%
<i>Energiefonds</i>	303,0	177,0	174,6	-128,4	-41,6%	-2,4	-1,4%
<i>Klimaatfonds</i>	40,7	17,0	16,0	-24,7	-58,2%	-1,0	-5,6%
<i>Andere</i>	13.567,5	13.440,2	13.404,6	-162,9	-0,9%	-35,6	-0,3%
Uitg. Alg. Begroting	29.381,6	28.996,9	28.924,1	-457,4	-1,3%	-72,8	-0,3%
<i>VIF</i>	665,4	540,4	550,6	-114,8	-18,8%	10,2	1,9%
<i>Mina</i>	337,1	316,1	311,1	-26,0	-6,2%	-5,0	-1,6%
<i>Andere</i>	225,1	216,9	211,8	-13,3	-3,6%	-5,1	-2,4%
Uitg. DAB	1.227,6	1.073,4	1.073,5	-154,1	-12,6%	0,1	0,0%
<i>Agion</i>	284,1	267,8	265,2	-18,9	-5,7%	-2,6	-1,0%
<i>VIPA</i>	699,8	722,0	721,5	21,7	3,2%	-0,5	-0,1%
<i>W&Z</i>	327,1	308,0	307,5	-19,6	-5,8%	-0,5	-0,2%
<i>De Scheepvaart</i>	120,3	103,3	97,4	-23,0	-14,2%	-5,9	-5,7%
<i>VVM-De Lijn</i>	1.200,5	1.214,0	1.214,0	13,5	1,1%	0,0	0,0%
<i>BAM</i>	114,9	77,1	65,8	-49,1	-32,9%	-11,2	-14,6%
<i>VEB</i>	78,9	66,9	67,7	-11,2	-15,3%	0,8	1,2%
<i>Hermes</i>	553,5	555,6	535,6	-17,9	0,4%	-20,0	-3,6%
<i>Andere</i>	6.251,8	6.151,9	6.219,5	-32,3	-1,6%	67,6	1,1%
Uitg. RP	9.630,9	9.466,5	9.494,2	-136,7	-1,7%	27,7	0,3%
Onderbenutting	-489,5						
Totaal Uitgaven	39.750,6	39.536,9	39.491,9	-258,7	-0,5%	-45,0	-0,1%

1) Algemene uitgavenbegroting

- Financiën en Begroting

Gelet op de tegenvallende ontvangsten werd de provisie kilometerheffing niet uitgegeven wat leidt tot 28,5 miljoen euro minder uitgaven ten opzichte van de 1ste begrotingsaanpassing.

De uitgaven op de asielprovisie liggen 12,8 miljoen euro lager dan hetgeen voorzien is bij de begrotingsaanpassing.

De algemene lage rentestand en de gunstige financieringsvoorwaarden waaraan de Vlaamse overheid kan lenen zorgen ervoor dat de rente-uitgaven 21,3 miljoen euro lager uitvallen dan begroot.

- Economie, Wetenschap en Innovatie

Er werd een subsidie van 30 miljoen euro toegekend aan LSM wat een bijkomende impact van 20 miljoen euro is ten opzichte van de 1ste begrotingsaanpassing.

- Onderwijs en Vorming

De onderbenutting op de lonen onderwijs bedraagt slechts 1,3 miljoen euro wat 39,9 miljoen minder is dan de inschatting van de onderbenutting door het departement onderwijs (41,2 miljoen euro) naar aanleiding van de monitoring van december.

- Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

De uitgaven voor de woonzorgcentra worden door het RIZIV (federale operator) 61,3 miljoen lager ingeschat dan het krediet bij de 1ste begrotingsaanpassing. Bij de monitoring van december werd uitgegaan van een volledige aanwending van het begrotingskrediet. Ten opzichte van de monitoring van december raamt het RIZIV dus 61,3 miljoen minder uitgaven.

De uitgaven voor de gezinsbijslag vallen 28 miljoen euro lager uit dan begroot bij de 1ste begrotingsaanpassing, doch 3,1 miljoen euro hoger dan geraamd in de monitoringnota van december.

- Werk en Sociale Economie

Eind 2016 werd er een versnelling waargenomen van de uitbetaling van de facturen - en het moment van uitbetaling van de factuur wordt beschouwd als het aanrekeningsmoment – voor de dienstencheques waardoor er een overbenutting was van 33,7 miljoen euro².

De uitgaven voor RSZ-korting oudere werknemers liggen 13 miljoen euro hoger dan voorzien bij begrotingsaanpassing.

- Leefmilieu en Energie

Het Energiefonds eindigt in 2016 met een positief saldo van 107 miljoen euro wat 100 miljoen euro beter is dan verwacht bij de begrotingsaanpassing. Dit substantieel saldo is te

² De oudste niet-betaalde factuur wordt betaald op het ogenblik dat de kasmiddelen van de uitgiftemaatschappij onder de drempel van de 10 miljoen euro vallen. Deze middelen evolueren naarmate de uitgiftemaatschappij de dienstencheque-ondernemingen vergoedt en naarmate ze de betalingen van de gebruikers en de overheid ontvangt. De betaling van de factuur geldt als aanrekeningsmoment wat in principe overeenkomt met het moment van de onderliggende prestatie door de dienstenchequewerknemer.

wijten aan een tijdelijke mismatch tussen ESR-ontvangsten en uitgaven. Momenteel wordt er nog gewacht op een akkoord Europese commissie. Aan de Europese commissie is gevraagd of het rechtstreeks aankopen van groenestroomcertificaten bij de leveranciers kan worden gelijkgeschakeld met het aankopen van de certificaten bij de particulieren zelf en dus niet dient beschouwd te worden als staatssteun aan leveranciers. Indien de Europese commissie het licht niet op groen zou zetten, dan zal er een overheidsopdracht tot aankoop van de certificaten worden uitgeschreven.

De uitgaven op het klimaatfonds bedroegen 16 miljoen euro, ofwel 24,7 miljoen euro lager dan begroot.

2) DAB's

De uitgaven van de DAB's liggen 154,1 miljoen euro lager dan begroot zoals ook voorzien was in de laatste monitoringnota. Met name het VIF (114,8 miljoen euro door langere betaalkalenders en uitstel van een aantal grote projecten) en de MINA (26 miljoen euro) blijken finaal aanzienlijk minder uitgegeven te hebben dan voorzien.

3) Rechtspersonen

De uitgaven van de rechtspersonen liggen 136,7 miljoen euro onder het niveau van de 1ste begrotingsaanpassing. Ten opzichte van de monitoringnota van december liggen ze 27,7 miljoen euro hoger.

Belangrijke negatieve afwijkingen t.o.v. de bijdrage tot het vorderingensaldo voorzien in de begrotingsaanpassing situeren zich bij het VIPA en De Lijn. Bij het VIPA wordt de overbenutting ingevolge een eenmalige terugbetaling evenwel geneutraliseerd door de ESR-correctie die evenredig positief (t.o.v. vorderingensaldo) wordt bijgesteld.

Positieve afwijkingen t.o.v. het vorderingensaldo voorzien bij de begrotingsaanpassing zijn er bij BAM (+49,1), Agion (+18,9), W&Z (+19,6), De Scheepvaart (+23,0), Hermes (17,9) en VEB (+11,2, maar hier staan minderontvangsten tegenover).

De gerapporteerde uitgaven bij de rechtspersonen liggen in lijn met de prognoses in de monitoringnota van december met uitzondering van de BAM en Hermes waar de uitgaven resp. 11,2 miljoen en 20 miljoen lager liggen dan voorspeld in december.

In vergelijking met de 1ste begrotingsaanpassing (en het monitoringrapport van december) worden in voorliggende uitvoeringsnota een aantal te consolideren rechtspersonen (S1312) zoals VLIR (Vlaamse Interuniversitaire Raad) en VVOB (Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand) effectief mee geconsolideerd waardoor de uitgaven 49,6 miljoen euro hoger liggen dan voorzien. Hiertegenover staan echter ook

ESR-aanrekenbare ontvangsten (46,2 miljoen euro) waardoor de impact op het vorderingensaldo beperkt is tot 3,4 miljoen euro.

3) ESR-correcties

In mio euro	1BA 2016	Dec	Uitvoering 15/02	Delta BA	%	Delta Dec	%
<i>Scholen van Morgen</i>	-515,8	-530,0	-536,5	-20,7	2,7%	-6,5	1,2%
<i>ESR correctie VIPA</i>	50,1	86,4	86,3	36,2	72,3%	-0,1	-0,1%
<i>Provsie -> Brabo II</i>	-40,0	-43,4	0,0	40,0	8,5%	43,4	-100,0%
<i>Stelplaatsen cluster 2</i>		-28,1	-28,1	-28,1	0,0%	0,0	0,0%
<i>VAC Brussel</i>	44,0	40,0	34,3	-9,7	-9,1%	-5,7	-14,2%
<i>Ziekenhuisinfr. A1/A3</i>	160,3	226,9	233,1	72,8	41,6%	6,2	2,7%
<i>correctie Hogescholen en Universiteiten</i>			25,4	25,4		25,4	0,0%
<i>andere</i>	12,7	19,8	28,1	15,4	55,4%	8,3	42,0%
ESR correcties	-288,7	-228,4	-157,3	131,3	-20,9%	71,1	-31,1%

De ESR correcties hebben een positieve impact van 131,3 miljoen euro voor het vorderingensaldo ten opzichte van hetgeen was voorzien bij de 1ste begrotingsaanpassing. Ten opzichte van de laatste monitoringnota is er een verbetering van 71,1 miljoen euro wat hoofdzakelijk kan toegeschreven worden aan het schrappen van de ESR-correctie voor het PPS-project Brabo II en door de verwerking van het resultaat van de hogescholen en universiteiten.

De ESR correctie van Scholen van Morgen is 20,7 miljoen euro slechter dan bij de eerste begrotingsaanpassing wat echter gecompenseerd wordt door de positieve impact bij de hogescholen en universiteiten (25,4 miljoen euro).

De ESR-correctie van het VIPA is 36,2 miljoen euro hoger dan bij de 1ste begrotingsaanpassing ingevolge de vervroegde aflossingen. Hiertegenover staan extra uitgaven bij het VIPA.

Met betrekking tot het PPS project Brabo II heeft het INR zeer recentelijk geoordeeld dat het project niet in de overheidsrekening (als investering als vast actief) moet worden aangerekend waardoor de ESR-correctie vervalt en een positieve bijdrage heeft tot het vorderingensaldo van 40 miljoen euro.

De ESR-correctie voor de financiering van de ziekenhuizeninfrastructuur (A1/A3) heeft een positief effect op het vorderingensaldo van 72,8 miljoen euro nadat is gebleken dat twee ziekenhuizen die op de bouwkalender staan en waarvan bij begrotingsaanpassing was voorzien dat ze in 2016 een provisioneel bedrag zouden aanvragen, toch geen aanvraag doen.

Bijlage 1 – ESR-aanrekening gewestbelastingen

ESR-aanrekening gewestbelasting	jan x	feb x	mrt x	apr x	mei x	jun x	jul x	aug x	sep x	okt x	nov x	dec x	jan x+1	feb x+1	mrt x+1	Opmerking
Onroerende voorheffing																
Erfbelastingen																
Verkoop en verdelrecht																Evt. bij te stellen o.b.v. doorlooptijd.
Hypotheekbelastingen																Evt. bij te stellen o.b.v. doorlooptijd.
Schenkbelastingen																Evt. bij te stellen o.b.v. doorlooptijd.
Verkeersbelasting op de autovoertuigen																
Belasting op de inverkeersstelling																
Eurovignet (inning IVA VLABEL)																
Kilometerheffing (brutobedrag + boete)																O.b.v. datum gereden km
Eurovignet (inning FOD Financiën)																
spelen en weddenschappen																
automatische ontspanningstoestellen																
Openingsbelasting																

Bijlage 2 – ESR-aanrekening gewestelijke opcentiemen

Voor de resultaten van het begrotingsjaar 2016 zal het INR de ontvangsten uit opcentiemen aanrekenen op basis van de methode van getransactionaliseerde kas. Ook het Planbureau en de HRF zouden die benadering normaliter volgen.

Uittreksel uit het HRF-rapport van april 2016:

4.1.1.2 Gedeeltelijke registratie in ESR van gewestelijke opcentiemen in 2015

Naar analogie met het HRF advies van maart 2015, wordt het nominaal vorderingensaldo van de gemeenschappen en gewesten van 2015 bij ongewijzigd beleid gecorrigeerd voor de gedeeltelijke registratie in ESR van de gewestelijke personenbelasting⁵¹. Door die gedeeltelijke registratie te compenseren wordt gerekend met het integrale bedrag van de door het FPB geraamde gewestelijke personenbelasting van het aanslagjaar 2015 en stemt het vorderingensaldo 2015 beter overeen met de budgettaire realiteit van de gewesten.

De gedeeltelijke registratie in ESR is het gevolg van de wijze waarop de personenbelasting in de overheidsrekeningen wordt aangerekend, zowel wat de federale, de gewestelijke als de lokale overheden betreft.

De gewestelijke personenbelasting wordt beschouwd als een belasting op inkomen. De aanrekening in ESR gebeurt op het moment dat het verschuldigd bedrag wordt vastgesteld, dat is het tijdstip van de inkohiering van de belasting. Gelet op een betalingstermijn van twee maanden, wordt de gewestelijke personenbelasting geregistreerd op getransactionaliseerde kasbasis. Dat betekent dat het moment van registratie in ESR wordt bepaald door de effectieve kasontvangsten twee maanden naar voor te schuiven⁵².

De gewestelijke personenbelasting werd ingevoegd met ingang van het aanslagjaar 2015. De inkohieringen konden, gelet op de aangiftetermijnen in de personenbelasting, ten vroegste vanaf juli 2015 starten. De bedragen die in ESR op 2015 kunnen aangerekend worden, bestrijken dus geen volledig jaar en hangen bovendien ook af van het inkohieringsritme (dat van jaar tot jaar kan variëren). In de meerjarenraming bij ongewijzigd beleid hanteert het FPB een inkohieringspercentage van 47,7% in 2015. Het niet ingekohierde gedeelte (geraamd op bijna 4,7 miljard euro) wordt beschouwd als een one shot die het vorderingensaldo in negatieve zin beïnvloedt.

In onderhavig advies wordt vertrokken van een vorderingensaldo 2015 dat rekening houdt met een inkohiering à 100%.

De correctie voor het onvolledige jaar is éénmalig omdat vanaf 2016 zowel de inkohieringen van het voorgaande als van het lopende aanslagjaar worden aangerekend in de overheidsrekeningen. De correctie voor het inkohieringsritme keert wel jaarlijks terug maar kan in omvang van jaar tot jaar variëren.

Wat ontvangen we kasmatig op basis van bevoorschotting en afrekening door operator FOD Financiën?

Wat ontvangen we kasmatig van de FOD FIN? (euro)	In 2015	In 2016
M.b.t. AJ 2015	voorschotten (twaalfden) (aan 100%)	vanaf september 2016: maandelijkse afrekeningen (aan 99,41%)
	5.601.138.495,34	213.110.855,43
M.b.t. AJ 2016		voorschotten (twaalfden) (aan 98,72%)
		5.687.406.141,77
TOTAAL	5.601.138.495,34	5.900.516.997,20

Hoe rekenen we ESR matig aan volgens de methode van getransactionaliseerde kas?

De aangiftes voor een aanslagjaar (inkomsten t-1) moeten binnen zijn bij de FOD Financiën eind juni (wat later voor tax on web of via een boekhoudkantoor). De inkohieringen starten in augustus en kunnen lopen tot en met juni van het volgend jaar. Gerekend met 2 maanden betaaltermijn wordt het aanslagjaar t afgesloten eind augustus van het jaar t+1.

De FOD Financiën maakt aan het INR en de gewesten tabellen over waar (per aanslagjaar) per maand het geïnkohierde bedrag wordt weergegeven en tevens het geïnde bedrag.

Maar de door de FOD Financiën gerapporteerde gegevens omvatten deels de bedrijfsvoorheffing (die de FOD Financiën het vorige jaar heeft ontvangen) alsook de netto betalingen door particulieren (van hun aanslagbiljet). In de maand januari bijvoorbeeld zit dus ook de bedrijfsvoorheffing van inkohieringen die uitgestuurd zijn in de loop van de maand januari. Maar die betalingen slaan dus niet op inkohieringen van de vorige maanden november en december die in januari worden betaald/vereffend. Die aan een Gewest toegewezen bedrijfsvoorheffing voor de maanden januari en februari wil het INR niet toewijzen aan het vorige begrotingsjaar maar wel aan het huidige begrotingsjaar (of volgende begrotingsjaren, via de 'netto betalingen' wat exclusief de bedrijfsvoorheffing is).

De kolom van het geïnde belastingbedrag in de tabel die door de FOD Financiën wordt overgemaakt wordt nu opgesplitst in een kolom van voorgefinancierde bedragen en de werkelijke kasontvangsten. Op het moment van de inkohiering rekent de federale overheid proportioneel een deel van de door de belastingplichtige gedane bedrijfsvoorheffingen en voorafbetalingen aan over het federale en regionale deel. Dit regionale bedrag wordt in de tabel van de FOD financiën opgenomen in dezelfde maand als de inkohiering gebeurde. Het eventuele saldo dat de belastingplichtige dient te betalen of te ontvangen omdat de voorgefinancierde belasting niet overeenstemt met de uiteindelijke verschuldigde belasting, wordt in de tabel aangerekend in de maand van de (uit)betaling van het

bedrag en dus niet gekoppeld aan de maand waarin de inkohiering gebeurde. Gelet op de gebruikelijke betalingstermijnen kan worden uitgegaan van een gemiddelde verschuiving van twee maanden.

ESR aanrekening van de gewestelijke opcentiemen

INR hanteert nu het principe van getransactionaliseerde kas voor de ESR aanrekening van de gewestelijke opcentiemen. Omdat er na de inkohiering (versturen van aanslagbiljet) er een betaaltermijn van 2 maanden is, moeten ook de kasinkomsten van januari en februari van begrotingsjaar t+1 worden aangerekend op het begrotingsjaar t.

Concreet hebben we dan voor begrotingsjaar t (=aanslagjaar t) als ESR aan te rekenen opcentiemen:

- 1) De aan het gewest toegewezen gedeelte van de bedrijfsvoorheffing m.b.t. inkohieringen van het aanslagjaar t uitgestuurd in periode augustus tem december van het jaar t (die bedrijfsvoorheffing heeft federaal in jaar t-1 ontvangen en ook ESR matig kunnen boeken);
- 2) de inkohieringen m.b.t. aanslagjaar t-1 uitgestuurd na december van het jaar t-1 worden op jaar t aangerekend;
- 3) De netto-betalingen van de huishoudens ontvangen in de kas in de periode maart van het jaar t tot en met februari van het jaar t+1 : dat zal omvatten de verrekening van de inkohieringen m.b.t. aanslagjaar t verstuurd in periode augustus - december die worden betaald in jaar t+1 (uiterlijk in februari t+1) (verschil met de BV) alsook de afrekeningen m.b.t. aanslagjaar t -1 (waarvan de bedrijfsvoorheffing voor de inkohieringen in periode augustus – december van jaar t-1 is toegerekend aan begrotingsjaar t-1)

Schematisch geeft dat, met x= bedrijfsvoorheffing/voorafbetalingen en y= netto-betalingen

x =	bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen begrepen in het kohier (niet current in kas bij federaal)
y =	afrekening via netto (terug)betalingen m.b.t. inkohiering (in kas bij federaal (current))
BJ =	begrotingsjaar

Inkohieringen AJ 2015 (IJ 2014)			Inkohieringen AJ 2016 (IJ 2015)		
	BJ 2015	BJ 2016		BJ 2016	BJ 2017
aug/15	x				
sep/15	x				
okt/15	x en y				
nov/15	x en y				
dec/15	x en y				
jan/16	y	x			
feb/16	y	x			
mrt/16		x en y			
apr/16		x en y			
mei/16		x en y			
jun/16		x en y			
jul/16		y			

Inkohieringen AJ 2015 (IJ 2014)			Inkohieringen AJ 2016 (IJ 2015)		
	BJ 2015	BJ 2016		BJ 2016	BJ 2017
aug/16		y	aug/16	x	
sep/16		y	sep/16	x	
okt/16		y	okt/16	x en y	
nov/16		y	nov/16	x en y	
dec/16		y	dec/16	x en y	
jan/17		y	jan/17	y	x
feb/17		y	feb/17	y	x
			mrt/17		x en y
			apr/17		x en y
			mei/17		x en y
			jun/17		x en y
			jul/17		y
			aug/17		y
			sep/17		y
			okt/17		y
			nov/17		y
			dec/17		y
			jan/18		y
			feb/18		y

Wat rekenen we ESR matig aan volgens getransactionaliseerde kas?

Volgens getransactionaliseerde kas	In 2015	In 2016
M.b.t. AJ 2015	BV en voorafbetalingen in kohieren AJ 2015 tem december 2015	BV en voorafbetalingen in kohieren AJ 2015 van januari 2016 tem december 2016
	2.720.982.532,79	2.687.267.022,15
	+ ontvangen bedragen AJ 2015 tem februari 2016	+ ontvangen bedragen AJ 2015 van maart 2016 tem februari 2017 (99,41%)
	51.634.725,76	354.365.070,07
	Subtotaal AJ 2015	Subtotaal AJ 2015
	2.772.617.258,55	3.041.632.092,22
M.b.t. AJ 2016		BV en voorafbetalingen in kohieren AJ 2016 tem december 2016
		2.652.559.176,50

Volgens getransacti- onaliseerde kas	In 2015	In 2016
		+ ontvangen bedragen AJ 2016 tem februari 2017
		52.403.056,93
		Subtotaal AJ 2016
		2.704.962.233,43
Algemeen totaal	2.772.617.258,55	5.746.594.325,65

Het totale ESR aanrekenbare bedrag voor 2016 bedraagt 5.746,6 miljoen euro. Dit totaalbedrag is samengesteld uit ESR aanrekenbare ontvangsten van twee aanslagjaren: 3.041,6 miljoen van AJ 2015 en 2.705,0 miljoen van AJ 2016.